

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 245

ISSN 1849-7837 // Zagreb, svibanj 2017. // Godina XXII.

PRAZNIK RADA

Vlak solidarnosti za Slavoniju

Ove godine prosvjedna povorka, u organizaciji Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, Nezavisnih sindikata Hrvatske i Matice hrvatskih sindikata, pod geslom „Vrijeme je za NAŠ oporavak“, sa zagrebačkog željezničkog kolodvora uputila se vlakom solidarnosti u Slavonki Brod. Da Praznik rada nije dan odmora, već otpora, znaju članovi i članice podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske (Bjelovar, Kraš, Pliva, Peščenica...) koji su u Brod također došli vlakom solidarnosti. Upravo je taj grad ove godine izabran kao simbol loših politika svih vlada, grad kojim je prema Tvrdi na Savi marširalo više od pet tisuća prosvjednika za bolje sutra i starih i mladih.

Cilj ovogodišnje sindikalne akcije bio je upozoriti na male plaće, loš položaj radnika u Hrvatskoj te činjenicu da se iz Slavonije masovno iseljava. „Jedine politike koje jamče stabilnost mirovinskog i zdravstvenog sustava jesu povećanje plaće, stabilna radna mjesta i uvjeti rada“, istaknuo je čelnik NHS-a Krešimir Sever. „Želimo da u Slavoniji, Lici, Hrvatskom Zagorju imamo radnih mjesta dostojnih radnika i da možemo od svog rada živjeti. Nažalost, vlak je nekoć dovezio ljude u Slavoniju u potrazi za boljim životom, a danas njime mladi odlaze“, rekao je Mladen Novosel iz SSSH.

Zlatko Gregurek

U OVOM BROJU:

VIŠNJA
FORTUNA

Zašto sam
osnovala
stranku za
najranjivije

**BANKARSKI SEKTOR
ŠIRI PANIKU**

**Vladine reforme
smanjuju buduće
mirovine ?**

**NACIONALNE MIROVINE
Stupica protiv
siromaštva**

VOZAČKE DOZVOLE:

**Ne mijenjajte
dobar zakon!**

**VODIČ ZA SOCIJALNA PRAVA
STARIJIH OSOBA**

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Minimalna mirovina - 500 €!

Dok udjel starosne mirovine u prosječnoj neto plaći u Sloveniji iznosi 60 posto, a sada će povećanjem minimalne mirovine još i rasti, u Hrvatskoj je taj udjel 41,46 posto, bez ikakve naznake porasta!

Slovenski parlament 25. travnja 2017. bez glasa protiv prihvatio je izmjene Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, prema kojima će umirovljenici s punim uvjetima za starosnu mirovinu imati minimalnu mirovinu od 500 eura.

„Cilj zakona je osigurati da minimalne starosne mirovine budu dovoljno visoke da siromašni umirovljenici ne trebaju tražiti od države zaštitni dodatak“, obrazložila je vlada. Primat će je oko 45.200 umirovljenika.

Prema podacima mirovinskog osiguranja početkom 2017. mjesečnu mirovinu manju od 500 eura primalo je 98.200 umirovljenika s propisanim radnim stažem i potrebnim godinama života za starosnu mirovinu. Zakon je prihvaćen jednoglasno bez glasa protiv, unatoč tome što su vladin prijedlog oporbene stranke najprije ocjenjivale populističkim potezom namijenjenim privlačenju birača u zadnjoj godini mandata sadašnje vlade.

Pravo na starosnu mirovinu u Sloveniji imaju žene

od 63 godine i 20 godina staža, ili od 65 godina i 15 godina staža odnosno 59 godina i 4 mjeseca dobi te 39 i 8 mjeseca radnog staža. Muškarci starosnu mirovinu ostvaruju s 59 godina i 8 mjeseci odnosno s više od 65 godina i 15 godina staža.

Slovenska prosječna neto plaća u veljači je iznosila 1.034,20 eura, a prosječna starosna mirovina 620,65 €, čime je relativna neto vrijednost mirovine (tj. njezin udjel u neto prosječnoj plaći) – 60 posto!

Hrvatska? Nema minimalnu mirovinu, već isključivo najnižu mirovinu koja se formira na bazi godina radnog staža. Tako je najniža mirovina za starosnu mirovinu s 15 godina radnog staža samo 900 kuna, dok je za mirovinu od npr. 35 godina staža 2.100 kuna.

I tako, dok udjel starosne mirovine u prosječnoj neto plaći u Sloveniji iznosi 60 posto, a sada će povećanjem minimalne mirovine još i rasti, u Hrvatskoj je taj udjel 41,46 posto, bez ikakve naznake porasta!

INICIJATIVA SUH-a

Mirovine i poštom?

Pučka pravobraniteljica je predložila i uvođenje primjerenijeg načina usklađivanja rasta mirovina

Postupajući po pritužbi Sindikata umirovljenika Hrvatske pučkoj pravobraniteljici, upućene su u Ministarstvo rada i mirovinskog sustava dvije preporuke. Prvo, da se odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju predvide slučajevi u kojima bi se umirovljenicima omogućilo da zatraže dostavu mirovina poštom, budući se to nije omogućilo odredbama članka 96. ZOMO. Takvu preporuku iz Ureda pučke pravobraniteljice obrazlažu činjenicom da je dijelu umirovljenika – starijih osoba smanjena mobil-

nost zbog bolesti ili im je zbog prometne izoliranosti otežan pristup poslovnica banaka i bankomatima, pa bi se mogućnošću dostave mirovine poštom izbjegla diskriminacija.

Druga, za sve umirovljenike još zanimljivija preporuka je iniciranje izmjena ZOMO „kako i se propisao primjereniji način usklađivanja rasta mirovina“, čime se uvažilo upozorenje SUH-a pučkoj pravobraniteljici da se postojećim modelom usklađivanja „propisao“ realni pad mirovina, a ne njihov rast i održavanje razmjera s plaćama. SUH je

u pritužbi podsjetio kako je Konvencijom Međunarodne organizacije rada br. 102 propisano kao međunarodni minimalni standard socijalne sigurnosti da mirovine trebaju iznositi barem 40 posto prosječne plaće, a poželjno bi bilo i preporučiti ratifikaciju Konvencije MOR-a br. 128, kojom se taj postotak povećava na 45 posto. SUH stoga preporukama pučke pravobraniteljice dodaje kako bi bilo potrebno uvesti i automatsko usklađivanje mirovina, čim njihova relativna vrijednost klizne ispod 40 (45) posto prosječne plaće.

NACIONALNE MIROVINE - Stupica protiv siromaštva

Nije problem zove li se socijalna ili nacionalna, no problem je što se naziva mirovinom, čime stvara ogromnu zabunu u javnosti, jer nije riječ o semantičkoj, već suštinskoj razlici. Riječ je o socijalnoj naknadi!

Nacionalna mirovina bez ijednog dana radnog staža? Nije pravedno prema onima koji su svoju mirovinu zaradili teškim radom, da je netko drugi dobije bez rada", najčešći je komentar mladih i starih na brojnim internetskim forumima i Facebook stranicama. Novinari su se raspisali, a tramvaji su postali pravi debatan klubovi. Uglavnom, svi su postali stručnjaci za mirovine i mirovinski sustav.

Što se zapravo dogodilo? Ministarstvo demografije, obitelji, mladih i socijalne politike uputilo je u javnu raspravu Nacrt prijedloga Strategije socijalne skrbi za starije osobe za razdoblje od 2017. do 2020., a konačni prijedlog je stavljen na javno savjetovanje putem interneta. U cilju 3. Strategije (Osiguranje nacionalne mirovine socijalno ugroženim starijim osobama), planira se izrada sveobuhvatne analize (sustav socijalne skrbi, mirovinski sustav, stanje na tržištu rada, EU praksa i dr.); utvrđivanje kriterija za obuhvat potencijalnih korisnika nacionalne mirovine, imovinskog i/ili dohodovnog cenzusa, te parametri za izračun visine nacionalne mirovine i potrebnih financijskih sredstava, te, naposljetku, uspostava zakonodavnog okvira za uvođenje instituta nacionalne mirovine. I sve to kroz sljedeće tri i pol godine, a prve bi mirovine krenule korisnicima tek 2021. godine.

Dodajmo da je predsjednica SUH-a članica radne skupine koja je oblikovala Nacrt prijedloga Strategije, te da je već na prvoj sjednici upravo ona predložila uvođenje tzv. socijalne mirovine, i to na teret proračuna, a ne mirovinskog sustava. Takav je, naime, zajednički stav dvije najveće umirovljeničke udruge – Matice i Sindikata umirovljenika, dostavljen Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe.

Dakle, prema tumačenju Ministarstva demografije, obitelji, mladih i socijalne politike riječ je o socijalnoj potpori za hrvatske građane starije od 65 godina, koji nisu ostvarili mirovinu, nemaju druga primanja, a najmanje 15 godina u kontinuitetu prebivaju u Hrvatskoj. Ta naknada bi trebala biti niža od najniže ili minimalne mirovine onih koji su je ostvarili radom (a to je u Hrvatskoj minimalni radni staž od 15 godina), te vjerojatno podjednaka sadašnjoj zajamčenoj minimalnoj naknadi za starije od 65 godina, koja iznosi 920 kuna, jer ne bi trebala destimulirati rad i stjecanje mirovine.

Do sada je sve logično i razumljivo. Sada nacionalna, a prije socijalna mirovina, uvodi se od Račanove vlade, kad je napisan prvi zakonski prijedlog (s uvjetom od 35 godina prebivanja u Hrvatskoj), te

se od tada ubacuje u predizborne programe i SDP-a i HDZ-a kao uobičajeni mamac. Nije problem zove li se socijalna ili nacionalna, no problem je što se naziva mirovinom, čime stvara ogromnu zabunu u javnosti. Najviše, pak, zbunjuje što se u spomenutoj Strategiji navodi kako će se „sredstva osigurati u okviru redovite djelatnosti na poziciji Ministarstva rada i mirovinskog sustava (MRMS)“.

Nikako nije prihvatljivo što je u Strategiji za realizaciju zaduženo ministarstvo za mirovine, a ne za socijalu, a još manje da bi se ta socijalna potpora financirala iz mirovinskog budžeta. No, to izgleda nije baš jasno ni ministru Čoriću, koji je potvrdio da je njegovo ministarstvo već izradilo nacrt budućeg zakona, pa čak i procijenio da bi mogla iznositi 1.045 kuna?!

A ovdje nije riječ samo o semantici, tu postoji velika suštinska razlika. „Socijalne naknade mogu se bolje kontrolirati i mogu se detaljnije propisati kriteriji za njih. Tu se može bolje provjeriti i imovina i prihodi korisnika, a naknade se mogu i ukinuti ako netko više ne udovoljava kriterijima“, naglasio je prof.dr.sc.Gojko Be-

žovan s katedre za socijalnu politiku Pravnog fakulteta.

Dakle, pogrešno je pitanje može li naš mirovinski sustav podnijeti nove umirovljenike, jer tu nije riječ o mirovini, a ne bi smjelo biti niti u okviru mirovinskog sustava. Ako znamo da čak 46 posto hrvatskih građana starijih od 65 godina nije ostvarilo nikakvu mirovinu, dok je većina europskih zemalja ostvarila pokrivenost mirovinama od 80 do 100 posto, takva je zaštitna mjera potrebna. No, zašto je toliko ljudi bez mirovinskih primanja, pitanje je za povjesničare i političare, jer susjedna Slovenija ima visoku stopu pokrivenosti.

Institut sličan tzv. nacionalnoj mirovini trenutno ima stotinjak država diljem svijeta kao prvi zaštitni mehanizam protiv rastućeg siromaštva starijih osoba. Prema Eurostatu u Hrvatskoj u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti živi 31,9% osoba starijih od 65 godina. Ovisnost starijih osoba o minimalnim prihodima u mnogim je državama sve veća, te i sve veći udjel starijih umirovljenika živi od državne ili univerzalne mirovine. Zemlje s univerzalnom temeljnom mirovinom imaju vrlo visok udjel korisnika, čak do 100 posto kao što je slučaj Danske. U zemljama u kojima se univerzalna mirovina plaća samo ljudima bez dovoljnih osobnih mirovina (Finska, Švedska), udjel je također vrlo visok, i to naročito za žene. Rodna nejednakost je vidljiva i u drugim tipovima minimalnih prihoda, pa je utoliko više jasno kako je to posljedica pre niskih mirovinskih prava stečenih temeljem prekarog ili potplaćenog rada.

U Hrvatskoj postoje različite procjene o mogućem broju osoba u potrebi za državnim potporom za starost. Ako pođemo od činjenice da 19% stanovnika ima 65+ godina, te od podataka Eurostata da ih 46% nema mirovinu, potencijalnih korisnika bi, bez socijalnih kriterija, bilo oko 370.000. Međutim, Ministarstvo rada procjenjuje da oko 100.000 osoba starijih od 65 godina nema nikakva primanja, a samo ih 9.287 prima socijalnu pomoć. SDP je svojevremeno mislio postaviti stroge imovinske i prihodovne kriterije, pa je njegova procjena bila oko 20.000 korisnika. Koliko će ih biti u konačnici ovisi o brojnim socijalnim kriterijima, a s brojnošću takvih uvjeta odnosno prepreka u ostvarivanju potpore, raste obično i rizik od siromaštva. Treba paziti da takve prepreke ne destimuliraju interes za to pravo, te da potpora ne bude bitno niža od granice siromaštva, jer će se time promašiti osnovni cilj, a to je sprječavanje siromaštva.

Jasna A. Petrović

SOCIJALNA/NACIONALNA MIROVINA: **Bugarska** - socijalna mirovina za starije od 70 godina; **Španjolska** - za starije od 65 godina s 10 godina prebivališta; **Portugal** - za starije od 66 godina, ali i za one koji imaju niske obiteljske ili invalidske mirovine; **Rumunjska** - za starije od 60 (žene) ili 65 (muškarci); **Slovenija** - za starije 65 s 30 godina prebivanja u dobi između 15 do 65 godina; **Estonija** - za starije od 63 s 5 godina prebivanja; **Cipar** - od 65. godine; **Finska** - od 65. godine i 3 godine prebivanja.

DRŽAVNA NAKNADE/DODATAK ZA STARIJE: **Mađarska** državnu naknadu za starije od dobi za umirovljenje; **Švedska** - za starije od 65 godina; **Danska** - dodatna novčana potpora za starije od 65 godina.

SOCIJALNA/SOLIDARNA NAKNADA: **Francuska** - solidarna naknada za starije od 65 godina; **Italija** - za starije od 65 godina i 3 mjeseca; **Velika Britanija** dodatnu potporu za starije od 60 do 65 godina; **Nizozemska** dodatak za starije s nedovoljnom prihodima.

Država zbog ovrhe mora platiti 85 tisuća eura odštete!

➤ **Hoće li se konačno izuzeti od ovrhe jedina nekretnina i smanjiti trošak ovrhe?**

Europski sud za ljudska prava krajem travnja 2017. donio je odluku prema kojoj Slovenija mora platiti 85 tisuća eura odštete svome državljaninu jer mu je zbog duga za režije prodala kuću. Naime, Slovenija je 2012. godine deložirala Zorana Vaskrsića i njegovu obitelj iz njihove kuće zbog duga od 124 eura za komunalije. Vaskrsić se odlučio po žaliti Europskom sudu koji je presudio kako je slovenski sud donio nepravednu presudu. Slovensko ministarstvo pravosuđa još nije komentiralo slučaj. Inače, Europski sud za ljudska prava je već u nekoliko navrata kaznio Sloveniju zbog nepravednih presuda.

Sličnu bi presudu mogla ostvariti D.P. iz Koprivnice kojoj je gradska firma prodala na bubanj stan zbog 1.400 kn duga za pričuvu, a da za taj dug, kako radi u Njemačkoj, nikad nije saznala.

K.Đ. iz Bjelovara ovih dana gubi stan zbog malog duga za komunalnu naknadu, a da je dospjela na listu stanova na dražbi, nije imala ni pojma. Pokucali joj na vrata!

Najtužnija je zapravo višestruka diskriminacija Splićanke Nedjeljke Kapetanović, čiji se slučaj već šest godina vuče sudovima i medijima, a dospio je i u Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Diskriminirana je zbog života u izvanbračnoj zajednici jer se od nje traži da plati porez na stan naslijeđen od pokojnog životnog partnera Marina Musinova, kao da joj je on bio slučajni poznanik, a ne da je s njim živjela 27 godina i skrbila jer je bio kvadriplegičar. Njen suprug je stradao u prometnoj nesreći samo deset dana nakon rođenja njihova sina pa su im Split i tadašnji Zavod za mirovinsko osiguranje dodijelili na korištenje stan od 45 kvadrata na Pujankama, ujedno i njihovu prvu nekretninu, koju su otkupili.

„U rješenju o nasljeđivanju lijepo piše da sam, uz svog sina, nasljednica prvog nasljednog reda, no iz Porezne uprave tvrde da moram platiti jer sam rješenje dobila prije nego što je donesen Obiteljski zakon kojim su prava bračnih i izvanbračnih partnera izjednačena i u poreznim stvarima. Kao da je nebitan Ustav RH koji ne radi razliku između bračnih i izvanbračnih drugova“, pita se Nedjeljka

I sada ulazimo u sferu balkanskih ovr-

ha. Upravo je dobila rješenje Općinskog suda koji je obavještava da se dopušta predbilježba založnog prava na njezinu nekretninu, i to u korist RH, odnosno Ministarstva financija što znači da stan ide na dražbu kako bi Porezna naplatila svoja potraživanja, jer nije podmirila trošak od 16-tak tisuća kuna poreza na promet nekretnina.

S mirovinom od 1.500 kuna, koja joj je jedini izvor prihoda, sada čeka očitovanje Suda za ljudska prava u Strasbourgu. U međuvremenu Porezna pokušava "sjesti" ovrhom na njezin račun, no zbog niskih primanja se ne uspijevaju naplatiti, pa su je odlučili izbaciti iz stana koji će prodati na dražbi. Nadajmo se da će se zaustaviti ovo ludilo.

Hrvatski ovršni sustav po broju stanova na dražbama sve više nalikuje španjolskom sustavu koji je iselio tisuće građana iz njihovih stanova i ostavio devastirana naselja u vlasništvu banaka. Morali su promijeniti zakonski okvir, ali i normirati kako se ne dopušta deložacija iz prve i jedine nekretnine. Sličnu su branu podigle i neke druge europske zemlje. Europski sud za ljudska prava postaje sve češći korektor.

Poznat je i slučaj ovogodišnje presude Europskog suda kojom se ne priznaju hrvatske ovrhe izrečene od strane javnih bilježnika, te su nevaljane na cijelom teritoriju EU, osim u Hrvatskoj. "Javni bilježnici u Hrvatskoj, kada postupaju u ovršnim postupcima na temelju 'vjerodostojne isprave', ne mogu se smatrati 'sudom' ni u smislu Uredbe o europskom nalogu za izvršenje ni za potrebe primjene Uredbe o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima. Za rješenja o ovrsi koja oni donose stoga se u načelu ne mogu izdati potvrde o europskom ovršnom naslovu te se ne mogu priznati i izvršiti kao sudske odluke u drugim državama članicama.", obrazložio je Europski sud.

Trenutno je na dražbi više od tisuću nekretnina i jednako toliko ugroženih obitelji. Izmjenama Ovršnog zakona najavljuje se izuzimanje ovrhe nad jedinim nekretninom i povećanje dijela plaće koji izuzima iz ovrhe, no to je predizborno obećanje već dijelom prekršeno jer izuzeće jedine nekretnine od ovrhe nije predviđeno u prijedlogu izmjena Ovršnog zakona koji je prošao prvo čitanje u Saboru.

BANKARSKI Vladine

Piše: Jasna A. Petrović

Svi koji su rođeni 1962. godine i kasnije imat će 27 posto niže mirovine!“, paničari novinarka Večernjeg lista „velikim slovima“. Ta redovita glasnogovornica bankarskog sustava, kao da radi reklamnu kampanju protiv vlade u korist mirovinskih fondova drugog stupa pri četiri velike inozemne banke. Na čelu ove mračne i zloćudne kampanje je Svjetska banka i njezin neumorni viši savjetnik za mirovinske sustave Zoran Anušić. Kako jednostavnije odgovoriti na gornju tvrdnju, nego li jednostavnim riječima: lažu! Neće imati niže mirovine zbog Vlade, već zbog lošeg mirovinskog modela i drugog mirovinskog stupa.

Nije točno da je Vlada svojim Programom konvergenције, koji je zajedno s Nacionalnim programom reformi prihvatila 27. travnja 2017., odlučila smanjiti mirovine, ni postojećih, niti budućih umirovljenika. Nije istina da „Vlada planira do sredine stoljeća smanjiti javne izdatke za mirovine s 11 posto BDP-a na 7,2, tako što će umirovljenici koji će primati mirovinu iz prvog i drugog mirovinskog stupa neće imati dodatak od 27 posto na dio mirovine koji se isplaćuje iz prvog stupa, a povratak u prvi stup neće biti moguć“.

Vlada je poštovala zakone

Vlada je postupila sukladno Zakonu o mirovinskom osiguranju i Zakonu o dodatku na mirovine (NN 114/11) obrazloženo je zašto se formira dodatak, i zašto je on utvrđen na 4 posto za umirovljene 1999. godine, odnosno progresivno do 27 posto 2007. godine. Dodatak je uveden kako bi se smanjio diskriminacijski jaz između tzv. starih i novih umirovljenika zbog neusklađivanja mirovina, pogrešno izračunate prve aktualne mirovine (AVM) u iznosu od samo 56 posto stvarne, zakonom propisane vrijednosti! Zakonodavac je jasno ograničio kako taj dodatak dobivaju umirovljenici u trenutku umirovljenja, ali **samo oni koji su uplaćivali puni iznos od 20 posto u prvi mirovinski stup**. Tako kaže zakon, tako je budžetirala vlada.

No, to se ne sviđa moćnicima Svjetske banke i uzrujanim predobro plaćenim bankarima koji upravljaju s četiri mirovinska fonda drugog stupa. Oni su sve svjesniji da zlatno doba, kada su

reformne smanjuju buduće mirovine ?

Započela velika kampanja bankarske industrije protiv vlade, obogaćena lažima i suzama

mogli bezočno kamatariti svoju „domovinu“, dolazi kraju. Uskoro će se njihov virtualni novac morati postvariti pa će se vidjeti koliko su zaradili na državnim obveznicama (posuđujući državi isti novac koji mu je ona prethodno dala na upravljanje!), a koliko su izgubili svojim pogrešnim ulaganjima u propale dionice poput Credo i Centar banaka, Nexe, Magme, Ingre, Luke Ploče, Agrokora...

Bankari „pojeli“ dio mirovina

Sada je sve jasnije da će mirovine radnika koji će ih dobiti iz prvog i drugog stupa, biti bitno manje od mirovina samo iz državnog fonda. I onda su se pametnjakovići domislili da se ponovno samoposlužuju iz državnog proračuna – do nužne propasti ovakvog obveznog drugog mirovinskog stupa.

Anušić je šokirao svojom direktnošću na okruglom stolu na Pravnom fakultetu u listopadu 2016., kad je poručio Plenkovićevoj vladi kako bi „rezonski trebalo povećati doprinos u II. stup, smanjiti udio u javnom dugu te nastaviti reformu I. stupa tako da se mirovinski dodatak od 27 posto da i onima koji štede u drugom stupu. Zatražio je odrješito i jače penaliziranje prijevremene mirovine, izračun mirovina samo za uplaćene doprinose, smanjivanje najniže mirovine, usklađivanje mirovine s cijenama, a ne plaćama“. Riječi predstavnika Svjetske banke, uz plačljive analize Danijela Nestića iz Ekonomskog instituta, tada su jasno naznačile smjer kojim će u svojim pritiscima prema vladi krenuti umrežena financijska industrija. Nestić jadikuje nad nastavnicom rođenom 1963. koja bi dobila mirovinu od 2.331 kune, dok bi dvije godine ranije rođena nastavnica s istim stažem, imala mirovinu od 2.845 kuna. Nestić cvili da je nerazumljivo što se micanje dodatka od 27% hladno opisuje kao mjera koja će pridonijeti održivosti javnih financija. I pritom laže. Jer nikada to nije niti bilo predviđeno reformom da bi se oduzelo.

Hajdemo odgovoriti! Treba li proširiti dodatak od 27 posto i na drugi stup? Ne treba! Ali, može se dati proporcionalni dodatak.... Zagovaratelj

proširenja mirovinskog dodatka na osiguranike drugog mirovinskog stupa često govore o nemoralnom ponašanju zakonodavca u vezi ovog dodatka, iako je zakonodavac vrlo opširno u obrazložio kako je ograničen samo na umirovljenike koji su uplaćivali puni iznos od 20 posto u prvi mirovinski stup. Oni koji su u prvi stup uplaćivali samo 15 posto mirovinskog doprinosa - nemaju pravo na taj dodatak.

Ništa bez reformne drugog stupa

Je li nepravedno što ta kategorija umirovljenika neće primiti dodatak iz državnog proračuna, kako to smjeraju financijski moguli? Možda nije pravedno, ali je zakonito. U protivnom to bi bilo kao da onaj koji nije uplaćivao u drugi mirovinski fond, želi dobiti dio mirovine i iz tog izvora.

Drugi mirovinski fond mora biti reformiran, jer valjda sve susjedne zemlje koje su ga uvele i shvatile koliko je taj model Svjetske banke štetan za državne financije i mirovine, nisu bez razloga ukinule ga ili pretvorile u dobrovoljni (Poljska, Slovačka, Mađarska, Češka, Slovenija...).. On je i nesiguran, osobito u vrijeme kad je tržište turbulentno, jer mirovine iz drugog

stupa država ne štiti. Reforma drugog stupa s njegovih 87 prikupljenih milijardi je potrebniji sljedeći korak za ovu vladu, a ne pogodovanje bankarima.

Tužno je, međutim, koliko su ljudi neuki. Neki govore što ne misle jer su za to plaćeni, no neki govore što ne znaju i ne razumiju, poput Branimira Bunjca iz Živog zida, koji je svoj doprinos širenju panike i laži dopunio Facebook objavom: “Zločinačke mjere u režiji Plenkovića i Marića se nastavljaju. Prošli tjedan na vladu je stigla odluka da se svim novim umirovljenicima mirovine prosječno smanje za oko 500 kuna. To je posljedica mirovinske “reformne” koja je navodno trebala povećati mirovine! Uzalud su građani radili 40 godina, uredno odvajali od plaća, vjerovali institucijama, a na kraju su dobili poniženje, bijedu i siromaštvo.” Zbrka protiv ustrašenog naroda.

Sindikata umirovljenika može prihvatiti sljedeće kao pravično rješenje, no na Vladi je da to operativno razradi. Svim osiguranicima koji, sukladno Zakonu od dodatku na mirovinu (NN 114/11), nemaju pravo na dodatak od 27 posto na izračunatu mirovinu, jer nisu ni jedan mjesec uplaćivali doprinos od 20 posto u I. mirovinski stup, dodatak se može obračunati u proporcionalnoj visini njihove uplate u I. mirovinski stup.

Sindikata umirovljenika Hrvatske i Matica umirovljenika Hrvatske još jednom su u javnom savjetovanju upozorili kako se Zakon o sigurnosti prometa na cestama ne treba mijenjati jer je dobar i sukladan europskim praksama. Poslana je jasna poruka vladajućima – nema izmjena zakona, nema novih nameta za starije!

Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o sigurnosti prometa na cestama stavljen je na javno savjetovanje 12. travnja 2017. godine, te je u prijedlog zakona ugrađena odredba o obaveznom liječničkom pregledu za osobe starije od 70 godina prilikom produženja vozačke dozvole. U prethodnom je savjetovanju dobna granica (ne)sposobnosti bila postavljena na samo 65 godina.

Sindikata umirovljenika Hrvatske i Matica umirovljenika Hrvatske još jednom su se uključili u javno savjetovanje sa svojim komentarima i argumentima kojima su jasno i opetovano poručili vladajućima – ne mijenjajte dobar zakon koji je sukladan europskim praksama propisao kako izabrani liječnik obiteljske medicine, koji poznaje pacijenta te njegove dijagnoze i terapije, ima obvezu izvijestiti policiju o promjeni zdravstvenog stanja vozača.

Međutim, vladajući kao da ne žele razumjeti argumente SUH-a i MUH-a jer kako drugačije objasniti dopise koji su stizali iz Ministarstva zdravstva, Ministarstva rada i mirovinskog sustava i Ministarstva unutarnjih poslova. Napomenimo, premijer Plenković kojem su se SUH i MUH nekoliko puta obratili, nije odgovorio na niti jedan dopis.

Ministre, kad će sjednica?!

Iz kabineta Ministarstva rada i mirovinskog sustava tako je 10. travnja stigao dopis, iako im nismo nikada ni

Ne mijenjajte dobar zakon!

pisali u vezi vozačkih dozvola jer nisu ni nadležni za navedeno pitanje, kako se „o problemu može raspravljati na sjednici Nacionalnog vijeća te se o istom eventualno može donijeti zaključak, odnosno dati mišljenje Vladi RH. Međutim, rješenje ovog pitanja treba tražiti kroz izmjene zakonodavnog okvira te je u tom smislu potrebno obratiti se Ministarstvu unutarnjih poslova“.

Pitamo javno ministra Tomislava Čorića kako da SUH i MUH predlože ikakav zaključak na sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe kada, unatoč pismenom zahtjevu za sazivanje sjednice od strane predsjednika Ante Gavranovića, ona nikada nije sazvana. Dapače, već tri mjeseca od potpisivanja Sporazuma o osnutku, nije održana ni jedna radna sjednica Nacionalnog vijeća, već samo ona konstituirajuća i to 21. veljače 2017. godine.

Podsjećamo kako je u slučaju predloženih izmjena grubo prekršen članak 6. Sporazuma o osnivanju Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe u kojem stoji: „Predstavnici Vlade će Vijeće informirati o namjeri donošenja propisa te pripremi prijedloga svih propisa iz djelokruga rada Vijeća“. U ovom slučaju donošenja izmjena i dopuna Zakona o sigurnosti prometa na cestama nisu konzultirani predstavnici umirovljenika i starijih osoba, iako su zainteresirani dionici, koji bi između ostalog, trebali u okviru Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe na jednoj od redovnih sjednica raspraviti o pitanju uvođenja obaveznog liječničkog pregleda za starije osobe pri produženju vozačke dozvole te o tome usvojiti zaključak. Ali, opet, kako da se raspravlja o određenom pitanju kada vladajući odbijaju sazvati sjednicu?!

Ne pristajemo na nove namete!

Iako je predlagatelj zakona prihvatio europsku praksu te povećao dobnu granicu za liječnički pregled/potvrdu pri produženju vozačke dozvole sa 65 na 70 godina, Hrvatska liječnička komora traži ponovno snižavanje dobne granice na 65 godina uz obrazloženje kako se „prelako odustalo od važnog kontrolnog mehanizma jer je riječ o prekomjernom teretu za građane“. Pitamo Hrvatsku liječničku komoru i njene članove je li znaju kako je preživljavati s manje od 2.000 kuna, pogotovo u ruralnoj sredini gdje ne postoji dobra mreža javnog prijevoza i gdje je nužan automobil za svakodnevno funkcioniranje, jer je upravo to svakodnevna realnost ogromnog broja građana.

Na razmjere siromaštva u Hrvatskoj upozorava Ured pučke pravobraniteljice koji ističe kako bi ovim prijedlogom, ako se već uvodi dobno ograničenje od 70 godina, „na socijalno osjetljiv način valjalo urediti i pitanje troškova zdravstvenih pregleda“.

Još jednom poručujemo kako je nepotrebno mijenjati zakon jer je postojeći dobar, a ako ipak i dođe do promjena i uvede se dobno ograničenje od 70 godina, na dodatne namete od 450 kuna za troškove pregleda ne pristajemo. Neka, kao u većini zapadnoeuropskih zemalja, potvrdu o sposobnosti izdaje izabrani liječnik, i to besplatno. Dosta je bilo da se svaka zakonska promjena lomi na leđima najugroženijeg sloja stanovništva, pogotovo ako u pozadini nema sigurnosnih argumenata, već čisti interesi lobija medicine rada.

Ana Kuzmanić

Zašto sam osnovala stranku za najranjivije

„Mišljenja sam da postoji prostor, pa usudila bih se reći i praznina u političkom prostoru, za stranku koja štiti interese najranjivijih skupina. Upravo nas usmjerenost na starije osobe, umirovljenike, osobe s invaliditetom, djece s poteškoćama u razvoju, žrtve obiteljskog nasilja, osobe u riziku od siromaštva i druge ranjive skupine razlikuje od drugih stranaka.“

1. Grad Zagreb je poželjna destinacija za starije osobe zbog svojeg socijalnog modela, osobito za starije osobe. Već niz godina ste na čelu Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom. Koje biste politike i programe izdvojili kao najznačajnije kad je riječ o umirovljenicima i starijim osobama? Je li moguće „preslikati“ socijalni model Zagreba na ostatak Hrvatske?

Grad Zagreb u okviru svojih ovlasti donositelj je politika usmjerenih na poboljšanje života svih svojih građana te razvija ciljne projekte s osnovnim ciljem prevencije siromaštva i socijalne isključenosti. Podaci iz popisne 2011. godine o 17,3% Zagrepčana starijih od 65 godina potvrđuju predviđanja demografa o rastućem broju starijih osoba u ukupnom pučanstvu Zagreba. Važnim smatram istaknuti da je tijekom proteklih 17 godina razvijena usluga pomoći u kući iznad propisanih državnih standarda, otvorena su dva dnevna boravka pri gradskim domovima za starije osobe (uz već jedan postojeći), osnovana je Zaklada Zajednički put, otvorena je prva stambena zajednica za samostalno stanovanje starijih osoba koji su u mogućnosti samostalno brinuti o sebi, poboljšani su uvjeti smještaja u gradskim domovima za starije osobe, omogućen je kontinuitet u provođenju Projekta gerontološki centri Grada Zagreba.

Osim toga, u zadnjih godinu dana otvorili smo dva specijalizirana odjela za osobe oboljele od Alzheimerove i drugih demencija, savjetovalište za neformalne njegovatelje te, svakako najvažnije za naše sugrađane, izgradili smo prema europskim standardima dom za starije osobe na Lašćini za 200 korisnika, koji je započeo s radom početkom ove godine.

Posebno sam ponosna da je zagrebački model skrbi o starijima prepoznat u Hrvatskoj, ali i izvan njenih granica, o čemu svjedoči suradnja i sudjelovanje na stručnim skupovima i manifestacijama naših kolega iz regije.

2. Položaj starijih osoba u društvu je obilježen siromaštvom i socijalnom nesigurnošću. Svaki treći umirovljenik je u riziku siromaštva i socijalne isključenosti. Koliko „zagrebačka socijalna politika“ kompenzira takve rizike?

Sukladno Odluci o starijim sugrađanima osiguravaju se novčane potpore poput novčane pomoći umirovljenicima, plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja korisnicima novčane pomoći umirovljenicima, novčane pomoći za osobne potrebe (džeparac) korisnicima domova za starije osobe, naknada za troškove stanovanja. Osiguravaju se i različite socijalne usluge

kojima se doprinosi kvalitetnijem životu starijih osoba u gradu i to besplatan javni gradski prijevoz za sve s primanjima do 3.200 kn, pomoć u kući te savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća.

U nadležnosti našeg ureda je i upravljanje domovima za starije osobe koji osiguravaju usluge dnevnog boravka i stalnog smještaja, a što je od velikog značaja za građane starije životne dobi. Vodeći brigu da usluga smještaja u domovima za starije osobe bude što dostupnija, Grad Zagreb i nadalje znatnim financijskim sredstvima osigurava cijene smještaja koje nisu na ekonomskoj razini.

Zagreb je usmjeren na osiguravanje pomoći za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba nizom novčanih potpora, ali i socijalnih usluga. Nažalost, kako na nacionalnoj razini još uvijek nije uvedena tzv. socijalna mirovina, iako se već duže vrijeme najavljuje, starije osobe prisiljene su financijska sredstva za preživljavanje tražiti unutar sustava socijalne skrbi putem zajamčene minimalne naknade, a tu je i pravo na naknadu za troškove stanovanja.

► Domovi i gerontodomaćice

3. Hrvatska ima vrlo nisku stopu obuhvaćenosti 65+ dobne skupine institucionalnim smještajem. Veliki broj starijih osoba čeka mjesto u domu, jer su postojeći kapaciteti nedostadni. Koliko je domova izgrađeno za vašeg mandata i postoji li mogućnost da krene subvencioniranje privatnih domova za starije? Prijeti li opasnost da se uvedu tzv. ekonomske cijene smještaja, odnosno da se bitno povećaju iznad prosječne zagrebačke mirovine u iznosu od 2.400,42 kune?

Uistinu je na razini Hrvatske malen obuhvat starijih osoba za institucijski oblik skrbi. Riječ je o svega 2,38% obuhvata starije populacije. Grad Zagreb s trenutnim smještajnim kapacitetima obuhvaća 4,6% te smo sve bliže europskom standardu od 5%. Ipak, svjesni smo da na tom planu moramo još intenzivnije raditi.

U nadležnosti Grada Zagreba je 11 domova za starije osobe s ukupnim smještajnim kapacitetom za 4.000 korisnika. Daljnje aktivnosti na proširenju smještajnih kapaciteta usmjerene su na izgradnju doma u Markuševcu te neposrednoj blizini Doma za starije osobe Dubrava. Osim navedenog, u planu je kroz dvije go-

dine osigurati specijalizirani smještaj za osobe oboljele od Alzheimerove i drugih demencija u svim gradskim domovima.

Osim tzv. gradskih domova na području Zagreba je 25 privatnih domova s ukupnim kapacitetom za 1.700 korisnika, 34 obiteljska doma s ukupnim kapacitetom za 540 korisnika te 2 udruge koje pružaju uslugu smještaja starijim osobama za ukupno 63 korisnika.

Međutim, jedan od preduvjeta za subvencioniranja troškova smještaja u privatnim domovima za starije je kategorizacija domova, što je u nadležnosti Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te još nije obavljeno.

4. Grad Zagreb posljednjih desetak godina ulaže sve više u izvaninstitucionalne oblike skrbi za starije osobe, unatoč tome što su pojedine vlade takve oblike čas uvodi-le, čas rezale. Samo neki od primjera su gerontološki centri, gerontodomaćice... Hoće li Grad razvijati takve programe?

Dugogodišnja je praksa Grada Zagreba razvoj različitih izvaninstitucijskih usluga i servisa. Ranije spomenuta usluga pomoći u kući iznad državnog standarda obuhvaća organiziranu prehranu (svakodnevnu pripremu i dostavu gotovog obroka), odnosno pomoć u zadovoljavanju svakodnevnih potreba, od održavanja osobne higijene, čistoće stambenog prostora, odlaska po lijekove i sl. Pored pomoći u kući, za starije osobe koje više nisu u mogućnosti boraviti same tijekom dana dostupna je usluga boravka u trajanju do 10 sati dnevno. Opisanim uslugama doprinosi se razvoju izvaninstitucijske skrbi čime se nastoji omogućiti što duži ostanak starijih osoba u vlastitom domu, a svakako posredno smanjiti pritisak na smještaj u dom.

Više od 7.000 korisnika godišnje svjedoči kako je Projekt gerontološki centri Grada Zagreba hvalevrijedan model aktivnog i zdravog starenja u lokalnoj zajednici i priznat kao zagrebački standard izvaninstitucijske skrbi o starijim osobama. Naši planovi usmjereni su na razvoj socijalnih usluga u širem smislu, poput organiziranja pomoći kućnog majstora, pedikera, frizera u domu starije osobe, ali i zdravstvenih usluga kroz mobilni gerontostomatološki tim.

► Stranka za najranjivije skupine

5. O nedavno ste predsjednica još jedne umirovljeničke stranke – Stranke međugeneracijske solidarnosti Hrvatske. Zašto ste se odlučili na angažman u SMSH? Po čemu je program SMS-a drukčiji od desetak drugih umirovljeničkih stranaka?

Dana 22. prosinca 2016. osnovana je Stranka međugeneracijske solidarnosti Hrvatske, a 31. siječnja 2017. održana je i osnivačka skupština Gradske organizacije SMSH, a već imamo i svog saborskog zastupnika Kažimira Vardu. Za novu stranku odlučila sam se zato što četiri desetljeća živim, radim, družim se i djelujem s našim umirovljenicima i osobama starije životne dobi. Tako sam smatrala da to životno iskustvo, stručno znanje i dosadašnje političko djelovanje moram nastaviti i dalje i biti glas generacija koje su nas svojim radom zadužile.

Osim toga, mišljenja sam da postoji prostor, pa usudila bih se reći i praznina u političkom prostoru, za stranku koja štiti interese najranjivijih skupina. Upravo nas usmjerenost na starije osobe, umirovljenike, osobe s invaliditetom, djece s poteškoćama u razvoju, žrtve obiteljskog nasilja, osobe u riziku od siromaštva i druge ranjive skupine razlikuje od drugih stranaka. Temeljna načela naše stranke su uzajamnost, ravnopravnost, solidarnost i pluralizam. Stranka nema ideološki predznak – ona je interesna, jer štiti interese ranjivih skupina. Razlikuje nas i sastav upravnih tijela u kojima su osobe s invaliditetom čije interese zastupamo.

► Zagovaramo samozastupanje starijih osoba

6. Što biste kao predsjednica stranke poručili sami sebi kao pročelnici za socijalnu politiku grada? Što biste rado poduzeli za unaprjeđenje položaja starijih osoba?

Kao pročelnica moram istaknuti da smo ljestvicu kvalitete provedbe socijalne politike podigli vrlo visoko. Kao predsjednica stranke, ali i kao pročelnica, uvjeren sam da prostora ima za još boljim, kvalitetnijim i dostupnijim programima socijalne politike. Najveći doprinos unaprjeđenju položaja starijih osoba dolazi upravo njihovim samozastupanjem. Uključivanje starijih osoba u donošenje javnih politika kojima se djeluje na poboljšanje uvjeta života siguran je put u zadovoljavanju njihovih potreba. Također, bit ćemo snažni zagovaratelji ustrojavanja pravobranitelja za starije osobe.

7. Kako surađujete s umirovljeničkim udrugama, Sindikatom i Maticom umirovljenika? Kakvom vidite ulogu organizacija civilnog društva?

Suradnja s udrugama nam je iznimno važna zbog toga što one predstavljaju sponu između donositelja odluka, odnosno politike i građana Zagreba. One su naš korektiv i značajan partner u provođenju programa i projekata koji uvelike utječu, odnosno mijenjaju živote naših sugrađana nabolje, ali i značajan suradnik u predlaganju promjena i donošenju novih mjera, a sukladno potrebama ne samo pojedinih skupina građana nego i društva u cjelini.

Imamo vrlo dobru suradnju sa svim udrugama, posebno s Maticom umirovljenika Grada Zagreba i Povjereništvom Sindikata umirovljenika Hrvatske Zagreb, koje zastupaju interese umirovljenika, svojih članova, građana Zagreba, ali izvrsno surađujem i s njihovim krovnim organizacijama.

► Za što veća prava starijih osoba

8. Gradonačelnik Bandić je nedavno objavio kako prihvaća inicijativu SUH-a za osnivanje Povjerenstva za umirovljenike i starije osobe kao savjetodavnog tijela. Vjerujete da li bi se i na taj način moglo doprinijeti kvaliteti življenja starijih u Gradu?

S obzirom da već postoji takva praksa u nekim lokalnim samoupravama - npr. Istarska županija, Ludbreg, Varaždin - smatram kako svaka vrsta suradnje, pa tako i osnivanje povjerenstva za umirovljenike kao savjetodavnog tijela, pozitivno utječe na život umirovljenika, i to treba prihvatiti.

9. Mnogi se boje da će se život starijih osoba pogoršati; drugi očekuju da se starije osobe same pobrinu za svoje interese kako ne bi predstavljale teret mlađim generacijama. Moramo li se doista bojati sve starijeg društva?

Ne, nikako. Moram istaknuti, a to je moje osobno i profesionalno mišljenje, kako starije osobe nisu (samo) teret i rashodovna strana proračuna ekonomskim rječnikom rečeno. Oni su mogućnost i prilika, potencijal svakog društva koji trebamo iskoristiti. Kronološka dob ne znači starost već određene psihofizičke promjene koje ne znače nužno funkcionalnu nesposobnost. Zalažem se i za promoviranje rada starijih osoba, koji to žele i mogu, jer prijenos njihovog znanja i životnog iskustva ono je najdragocjenije što mlađe generacije mogu dobiti.

10. U lokalne izbore idete u koaliciji sa strankom Milana Bandića, što ne iznenađuje s obzirom na njegovu izraženu socijalnu osjetljivost za ranjive kategorije stanovnika, pa i starije osobe. Kojim svojim zahtjevima i inicijativama ste doprinijeli programu ove koalicije?

U Vašem pitanju je već sadržana bit naše suradnje. To je socijalna osjetljivost za najranjivije sugrađane. Zagreb je prepoznat kao najsocijalniji grad, a to može biti jer gradonačelnik g. Milan Bandić živi i radi već 17 godina nastojeći učiniti Zagreb gradom koji sugrađanima osigurava uvjete za kvalitetan i dostojanstven život. Upravo iz tih razloga naša se stranka odlučila na zajednički izlaz na lokalne izbor sa strankom Bandić Milan 365 - Stranke rada i solidarnosti. To je najveća sigurnost da se neće zadirati u socijalna prava naših umirovljenika, starijih osoba, osoba s invaliditetom, beskućnika, žrtava nasilja.

Razgovarala: Jasna A. Petrović

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SVIBNJU 2017.

NOVOSTI

U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Novi pomoćnici ravnatelja HZZO-a

Na sjednici Vlade Republike Hrvatske, koja se održala 27. travnja 2017. godine, razriješen je dosadašnji pomoćnik ravnatelja za informacijske tehnologije Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) Ozren Pezo, dipl. ing. el. te su imenovani novi pomoćnici ravnatelja HZZO-a i to Hrvoje Jezidžić, dipl. ing. el., pomoćnikom ravnatelja za informacijske tehnologije i Tea Strbad, dr. med., pomoćnicom ravnatelja za medicinske poslove.

HZZO isporučio 110 inzulinskih pumpi

HZZO je osigurao novu količinu od 110 inzulinskih pumpi za 2017. godinu.

Inzulinske pumpe isporučene su na dvije lokacije: u Kliničkoj bolnici Merkur te u Referentnom centru Ministarstva zdravstva za pedijatrijsku endokrinologiju i dijabetes, na Klinici za pedijatriju KBC-a Zagreb.

Prilikom isporuke bili su prisutni ministar zdravstva prof. dr. sc. Milan Kujundžić, v.d. ravnatelja HZZO-a mr. sc. Fedor Dorčić te doc. dr. sc. Mario Starešinić, ravnatelj KB Merkur i prof. dr. sc. Ante Čorušić, ravnatelj KBC-a Zagreb sa svojim suradnicima.

Od ukupno 110 inzulinskih pumpi, 65 ih je namijenjeno djeci (33 inzulinske pumpe za nove korisnike, 32 inzulinske pumpe za nastavno liječenje) za potrebe Referentnog

centra Ministarstva zdravstva za pedijatrijsku endokrinologiju i dijabetes, Klinike za pedijatriju KBC-a Zagreb.

Nadalje, 45 inzulinskih pumpi namijenjeno je odraslima (od toga 23 inzulinske pumpe za nove korisnike, 22 inzulinske pumpe za nastavno liječenje) za potrebe Referentnog centra za šećernu bolest Republike Hrvatske pri Klinici za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma „Vuk Vrhovac“ (KB Merkur).

HZZO je pumpe nabavio kroz transparentnu proceduru javne nabave od proizvođača Medtronic Minimed/SAD, a ukupna cijena svih inzulinskih pumpi s PDV-om iznosi oko 1.5 milijuna kuna.

Kako bi inzulinske pumpe bile jednako dostupne svim osiguranim osobama HZZO-a, bez obzira na mjesto stanovanja, referentni centri raspodjeljuju ih, s obzirom na epidemiološke podatke, zdravstvenim ustanovama po cijeloj Hrvatskoj koje imaju mogućnost ugradnje inzulinskih pumpi, te praćenja bolesnika na takvoj vrsti terapije.

Kriteriji za dodjelu inzulinskih pumpi strogo su stručno definirani kako bi bile dodijeljene oboljelim osobama za koje će primjena ovog vida suvremene terapije donijeti najveću zdravstvenu dobrobit i na taj način mogućnost prevencije dugoročnih, kroničnih komplikacija.

HZZO je od 2014. godine osigurao ukupno 320 inzulinskih pumpi.

Valja istaknuti da HZZO osigurava i potrošni materijal potreban za normalno korištenje inzulinske pumpe, a čija vrijednost za razdoblje od jedne godine premašuje vrijed-

Iz sadržaja:

- Novi pomoćnici ravnatelja HZZO-a
- HZZO na VIII. savjetovanju „Zaštita na radu u regiji Alpe-Jadran“
- Borimo se protiv depresije

HZZO je osigurao novu količinu od 110 inzuliskih pumpi za 2017. godinu

nost same inzulinske pumpe. HZZO nastoji unapređivati zdravstvenu skrb za osigurane osobe, osiguravajući visoki standard u opskrbi suvremenim medicinskim pomagalicama, što će činiti i u budućnosti, u skladu s realnim ekonomskim mogućnostima.

HZZO na VIII. savjetovanju „Zaštita na radu u regiji Alpe-Jadran“

U cilju razmjene novih spoznaja i aktualnih iskustava iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu te medicine rada održano je od 27. do 28. travnja 2017. u Opatiji VIII. savjetovanje „Zaštita na radu u regiji Alpe-Jadran“, u organizaciji Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, te u suradnji s austrijskom Općom ustanovom za osiguranje od nesreća (Allgemeine Unfallversicherungsanstalt), Ministarstvom rada, socijale i zaštite potrošača Republike Austrije (Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz) i Inspekcijom rada Republike Austrije (Die Arbeitsinspektion).

Djelovanje HZZO-a u ovom području predstavljeno je izlaganjima mr. sc. Vinke Longin Peš, dipl. iur. vezano uz teme: „Projekt promicanja zdravlja i sigurnosti na radu“ i „Utvrđivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu s posebnim osvrtom na razloge nepriznavanja“ te izlaganjem Antonije Križanić, dipl. iur. vezano uz temu: „Regresiranje troškova ozljede na radu od poslodavca“.

Savjetovanje je austrijskim, slovenskim i hrvatskim stručnjacima pružilo priliku za razmjenu znanja, iskustava, novih ideja usmjerenih promociji zdravlja na radu i prevenciji ozljeda nastalih na radu, te osnaživanju prava osiguranih osoba u području zaštite zdravlja na radu.

Stečena znanja i ostvareni kontakti bit će od značajnog utjecaja na daljnje aktivnosti HZZO -a u cilju ostvarivanja održivih rezultata kulture prevencije i oblikovanja novih učinkovitih metoda osiguranja uvjeta zdravog radnog mjesta.

Borimo se protiv depresije

Svake se godine 7. travnja obilježava Svjetski dan zdravlja pod pokroviteljstvom Svjetske zdravstvene organizacije.

U parku Zrinjevac, 7. travnja 2017. , HZZO,

Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Gradski ured za zdravstvo i udruge građana održali su Festival mentalnog zdravlja u cilju promicanja važnosti pravovremenog ulaganja u mentalno zdravlje, zdravstvenog prosvjećivanja i informiranja o dostupnim uslugama mentalnog zdravlja u zajednici.

Za temu ovogodišnjeg Svjetskog dana zdravlja je kao prioritetno područje globalnog javnozdravstvenog interesa odabrana depresija, s glavnom porukom „Depresija; razgovarajmo“ (engl. Depression; let's talk). Cilj ovogodišnje javnozdravstvene kampanje „Depresija; razgovarajmo“ bio je osvijestiti ljude koji boluju od depresije da potraže i dobiju pomoć.

Što je depresija?

Depresija je bolest koju karakteriziraju poremećaji raspoloženja kao što su dugotrajna tuga, nesposobnost uživanja u ranije ugodnim stvarima ili aktivnostima i duševna bol.

Depresija utječe na obavljanje najjednostavnijih svakodnevnih zadataka, ponekad s razornim posljedicama za odnose s obitelji i prijateljima i mogućnosti da se zaradi za život. Da bi se postavila dijagnoza depresije odnosno depresivne epizode, ovi simptomi trebaju trajati najmanje 2 tjedna.

Osim navedenoga, ljudi koji boluju od depresije vrlo često imaju neke od sljedećih simptoma: manjak energije, promjene apetita, nesanicu ili preveliku potrebu za snom, povećanu tjeskobu ili zabrinutost, smanjenu koncentraciju, neodlučnost, nemir, osjećaj bezvrijednosti, krivnje ili beznađa, misli o samoozljeđivanju ili suicidu.

Rizik od razvoja depresije se povećava sa stresom, traumatskim životnim događajima kao što su smrt voljene osobe ili prekid veze, fizičkim bolestima, problemima uzrokovanim konzumacijom alkohola ili droge, siromaštvom, nezaposlenošću, nepravilnom prehranom i nedovoljnom tjelesnom aktivnošću. Kod nekih osoba postoji i genetska, urođena predispozicija za razvoj depresije. Stigma i diskriminacija koje prate mentalne bolesti, uključujući depresiju, dovode do kasnijeg prepoznavanja problema i odgađaju traženje pomoći, zbog čega liječenje traje dulje, a može doći i do težih posljedica kao što je samoubojstvo.

Depresija je bolest koja pogađa ljude svih dobnih skupina, svih društvenih slojeva i svih država svijeta, te nije znak slabosti.

Depresija se može prevenirati i liječiti.

Ako mislite da bolujete od depresije, potražite pomoć.

BORIMO SE PROTIV DEPRESIJE

Depresija je mentalni poremećaj karakteriziran tužom, gubitkom zanimanja za život i zadovoljstvo, osjećajem krivnje i bezvrijednosti, poremećajima spavanja, apetita, koncentracije i osjećajem umora, a koji traju najmanje dva tjedna.

SVIJET

Najčešće bolesti:

1. Kardio-vaskularne bolesti
2. Zloćudni tumori
3. Neuropsihijatrijski poremećaji

1. Unipolarni depresivni poremećaj
2. Poremećaji uzrokovani alkoholom
3. Alzheimerova demencija

Godišnji gubiti SVJETSKJE ekonomije zbog nesposobnosti uslijed depresije i anksioznosti iznose 1 000 000 000 000 \$

Svaki \$ uloženi u borbu protiv depresije vraća se kao \$ koje proizvedu zdravi ljudi

Što kažu građani?

1 od 10 ima blage do umjerene, a 1 od 100 umjereno teško do teške depresivne simptome u posljednja dva tjedna

HRVATSKA

Prema podatcima HZJZ-a **MENTALNI POREMEĆAJI** su 2. najčešći uzrok hospitalizacija u dobi 20-59 godina u starosti.

DEPRESIVNI POREMEĆAJI su vodeći uzrok hospitalizacija kod mentalnih poremećaja

5.388 hospitalizacija u 2015.

157.464 bolničkih dana

Građani proveli u bolnici zbog depresivnih poremećaja prosječno 29 dana po jednoj hospitalizaciji

Porasla je stopa hospitalizacije od 1995. g. do 2015. g. a 54,6 na 128,2 na 100 000 st.

Identificirajte pažljivo na moguće simptome

- Gubitak energije
- Osjecaj tuže i nezadovoljstva
- Osjecaj beznadnosti i bezvrijednosti
- Suicidalne misli
- Nesanica ili prevelika potreba za snom

Kako si pomoći?

- Tjelesna aktivnost
- Pravina prehrana
- Dovoljno sna
- Druženje i podrška
- Potražiti stručnu pomoć

Iako je normalno da ponekad u životu protivivamo teške trenutke ili emocionalne tegobe i krize, koje i ne predstavljaju depresiju, ne uzimajte mentalno zdravlje „zdravo za gotovo“. Puno je stvari koje možemo učiniti kako bismo ga održali i/ili poboljšali.

Potražite stručnu pomoć i podršku!

HRVATSKI ZAVOD ZA MINDO ZDRAVSTVO

jući samo žensku populaciju, zdravstveni problem broj jedan.

HRVATSKA

Prema podatcima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo mentalni poremećaji su drugi najčešći uzrok hospitalizacija u dobi 20-59 godina (12,4%), odmah iza novotvorina (14,1%).

Vodeći uzroci hospitalizacija iz skupine mentalnih poremećaja u 2015. godini bili su mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (18,2%), shizofrenija (15,3%), depresivni poremećaji (13,5%), mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (7,1%) te reakcije na teški stres uključujući posttraumatski stresni poremećaj (6,2%).

U 2015. godini zbog depresivnih poremećaja bilo je 5.388 hospitalizacija s ukupno 157.464 bolničkih dana, što prosječno iznosi 29 dana po hospitalizaciji. Depresija povećava rizik razvoja drugih nezaraznih bolesti kao što su dijabetes i kardiovaskularne bolesti. Uz to, dijabetes i kardiovaskularne bolesti povećavaju rizik od depresije.

Depresija koja se javlja kod žena nakon poroda može utjecati na razvoj novorođenčeta. Najučestaliji mentalni poremećaji mogu se prevenirati i izliječiti uz relativno mali trošak.

Prema podatcima o bolestima i kroničnim stanjima prikupljenim putem izjave u Europskoj zdravstvenoj anketi 2014.-2015. 5,1% muškaraca i 6,2% žena u RH navodi da je u posljednjih 12 mjeseci imalo depresiju. Prema odgovorima na skali izraženosti depresivnih simptoma iz istog istraživanja 10,3% stanovnika Republike Hrvatske ima blage do umjerene depresivne simptome, dok 1,2% stanovnika ima umjereno teške do teške depresivne simptome.

Depresija je bolest koja pogađa sve dobne skupine

SVIJET

Mentalni poremećaji su u porastu u cijelom svijetu. Novi dokaz iz istraživanja koje je provela Svjetska zdravstvena organizacija pokazuje da depresija i anksiozni poremećaji koštaju globalnu ekonomiju više od 1 milijarde USD svake godine. Broj ljudi s depresijom i anksioznim poremećajem u svijetu se povećava: 1990. godine u svijetu je bilo 416 milijuna oboljelih, dok je 2013. godine njihov broj porastao na 615 milijuna.

Prema procjenama globalnog opterećenja bolestima Svjetske zdravstvene organizacije, depresija će do 2020. godine postati drugi svjetski zdravstveni problem, a gleda-

Hrvatski zavod za zdravstvo osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: v.d. ravnatelja mr. sc. Fedor Dorčić, dr. med. spec.
Urednica priloga: Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Josip Aladrović - novi ravnatelj Zavoda

Vlada Republike Hrvatske je na zatvorenom dijelu 31. sjednice, održane 13. travnja 2017., razriješila dužnosti dosadašnjeg vršitelja dužnosti ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje Ivu Bulaju, a za ravnatelja Zavoda je na temelju provedenog postupka prema raspisanom javnom natječaju imenovala Josipa Aladrovića.

Na istoj sjednici **Ivo Bulaja** imenovan je za pomoćnika ravnatelja Zavoda za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu.

Korisnicima mirovina koji su bili pripadnici HVO-a isplata zaostataka za 2007.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje obavijestio je korisnike mirovina ostvarenih prema Ugovoru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji (HVO) da će isplata *neisplaćenih svota mirovina ovim korisnicima i članovima njihovih obitelji započeti 11. svibnja 2017., i to za sve korisnike koji potražuju zaostatke za 2007. godinu.*

Elektroničke usluge Zavoda u sustavu e-Građani

Elektroničke usluge HZMO-a dio su elektroničkih javnih usluga u okviru projekta e-Građani, preko kojeg se omogućava pristup svim elektroničkim javnim uslugama na jednom mjestu, na internetskoj adresi sustava www.gov.hr.

Zavod redovito preko medija poziva sve građane da u poslovnicama Financijske

agencije (FINA) zatraže jedinstveni elektronički identitet kako bi mogli koristiti ove usluge.

Najčešće korištena elektronička usluga sustava e-Građani je usluga Osobnog korisničkog pretinca (primanje obavijesti iz sustava javne uprave) i usluga Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje - Elektronički zapis o radnopravnom statusu (tzv. elektronička radna knjižica).

Dostupne elektroničke usluge (HZMO KORISNIČKE STRANICE) su:

- izdavanje elektroničkog zapisa o radnopravnom statusu i provjera vjerodostojnosti
- pretkompletiranje podataka
- informativni izračun mirovine
- uvid u podatke o prijavama na osiguranje i odjavama s osiguranja
- uvid u podatke o stažu, plaći i osnovici koje je za pojedine godine prijavio poslodavac
- uvid u podatke o drugom dohotku na koji se plaća doprinos za mirovinsko osiguranje
- provjera OIB-a za umirovljenike HZMO-a
- kalkulator doplatka za djecu
- dostava obavijesti u Osobni korisnički pretinac.

Zavod kontinuirano podsjeća korisnike da staž ostvaren u inozemstvu mora potvrditi inozemni nositelj u državama s kojima je sklopljen ugovor o socijalnom osiguranju ili se primjenjuju uredbe EU-a o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti kako bi se zadovoljio uvjet staža potreban za stjecanje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja i **poziva ih da podnesu Zahtjev za utvrđivanje razdoblja osiguranja navršenih u inozemstvu.**

Podsjećamo – važno je znati

- HZMO od FINA-e elektroničkom razmjennom svakog dana preuzima podatke o računima zaštićenih primanja prema OIB-u korisnika. **Novi korisnici prava iz mirovinskog osiguranja ili prava na doplatku za djecu** obaviješteni su da ako uz tekući račun već imaju otvoren i račun zaštićenih primanja, moraju u FINA-i prijaviti novu vrstu primanja i kao isplatitelja navesti Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, kako bi Zavod preuzeo taj podatak od FINA-e elektroničkom razmjennom podataka. Uspostavom razmjene podataka ukida se izdavanje obrazaca G1 (podaci o vrsti tražbine za ovrhu), G2 (broj računa zaštićenih primanja) i G3 (zatvaranje računa zaštićenih primanja) u FINA-i i njihovo dostavljanje Zavodu.
- Na temelju članka 155. stavka 3. Zakona o mirovinskom osiguranju, ministar rada i mirovinskoga sustava dr. sc. Tomislav Čorić, uz prethodnu suglasnost ministra financija, donio je **Pravilnik o načinu utvrđivanja visine sredstava koje Republika Hrvatska osigurava u državnom proračunu za pokrivanje dijela obveza mirovinskog osiguranja** (Narodne novine, br. 33/17), koji je stupio na snagu 15. travnja 2017. Ovaj Pravilnik je donesen kako bi se osigurao jasan uvid u visinu sredstava potrebnih za namirenje prava svake pojedine kategorije korisnika mirovine prema posebnom propisu. Visina ovih obveza za svaku poslovnu godinu utvrđuje se godišnjim financijskim planom HZMO-a i proračunom Republike Hrvatske.
- Ove će se godine savjetodavni dani s predstavnicima **slovenskog mirovinskog osiguranja** održati 23. svibnja u Zagrebu i 24. svibnja u Rijeci.

KORISNICI MIROVINA - u travnju 2017.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	500 260	2.490,60 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	16 213	3.383,31 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	85 546	2.180,40 kn
Prijevremena starosna mirovina	181 925	2.354,40 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	180	2.569,23 kn
Invalidska mirovina	128 612	1.853,69 kn
Obiteljska mirovina	227 043	1.889,93 kn
UKUPNO - ZOMO	1 139 779	2.266,77 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS i OSO		
Ukupno	14 534	3.530,83 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHBDR		
Ukupno	71 769	5.144,62 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 815	2.839,95 kn
SVEUKUPNO	1 232 897	2.452,36 kn

PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međunodnih ugovora - isplata u travnju 2017. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za veljaču 2017. (5.894 kn)
Prosječna mirovina za ožujak 2017.	2.524,10 kn	42,82%
Prosječna ukupna starosna mirovina za ožujak 2017.	2.773,26 kn	47,05%
Prosječna starosna mirovina za ožujak 2017. s 40 i više godina m. staža	4.199,56 kn	71,25%

Korisnici mirovina - muškarci (45,76%)	564 154
Korisnici mirovina - žene (54,24%)	668 743
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,18
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	14,89%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	19,70%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	71 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.143.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Odjel za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Brzo starimo, sporo gradimo

Prema posljednjim službenim podacima Državnog zavoda za statistiku, u RH živi 4,203.604 stanovnika, od koji je 799.286 osoba, ili 19,01 posto staro 65 i više godina. Udjel starijeg stanovništva u populaciji većoj od osam posto pokazatelj je da je stanovništvo zakoračilo u demografsku starost. Sa zadnjim danom 2016. godine RH je raspolagala smještajnim kapacitetima u domovima, njih 160, kod pružatelja usluge smještaja bez osnivanja doma (95), obiteljskim domovima (365) i udomiteljskim obiteljima (1.544 za odrasle osobe) za 29.446, odnosno 3,68 posto ukupnoga broja osoba starih 65 i više godina.

Prema podacima iz upisnika i evidencija o pružateljima socijalnih usluga, koje vodi Ministarstvo za de-

mografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, 31. prosinca 2015. uslugu smještaja kao institucijskog oblika skrbi u RH pružalo je 197 pružatelja. Prema statističkim podacima Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, posljednjeg

dana 2015. godine 17.141 osoba stara 65 i više godina smještena je u domove i druge pravne osobe za starije i nemoćne osobe, od čega su na temelju rješenja centra za socijalnu skrb smještene 3.374 osobe stare 65 i više godina.

@ vijesti

Teška socijalna slika: Sve veća potreba za pomagalima

Gradsko društvo Crvenog križa Županija već 25 godina u sklopu svojih usluga ima i posudionicu bolesničkih pomagala, a posljednjih godina broj korisnika posudionice raste. Kako javljaju, u 2016. godini najveća je potražnja bila za bolesničkim krevetima zbog čega u Crvenom križu pokušavaju ostvariti nove donacije. Iako Crveni križ Županija ima 96 bolesničkih kreveta, 86 hodalica, 24 invalidska kolica, što je zapravo velik broj pomagala, ne mogu zadovoljiti sve potrebe.

O teškoj socijalnoj situaciji na po-

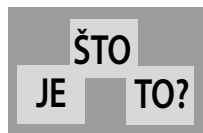
dručju županijske Posavine govori i porast broja kuhanih obroka iz kuhinje Crvenog križa, u sklopu koje je prošle godine dostavljeno 31.312 obroka, čak 14,27 posto više nego prošle godine.

Što se tiče pomoći u kući starijim osobama u Županiji te općinama Babina Greda, Bošnjaci, Štitar, Gradište i Gunja, pet zaposlenica gerontodomačica prosječno je mjesečno pružalo socijalne usluge za 36 korisnika. Lani su ukupno pružene 6243 usluge, čak 1869 usluga više u odnosu prema godini prije.

Pitomača: Pomoć u kući

Trgovačko društvo Draft, uz financijsku pomoć Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, početkom travnja započelo je pružanjem socijalnih usluga Pomoć u kući na području općine Pitomače. Usluga je namijenjena korisnicima kojima je pravo na pomoć u kući, te vrsta i opseg pojedine aktivnosti, priznata rješenjem nadležnog centra za socijalnu skrb. U okviru projekta provode se usluge obavljanje kućnih poslova, održavanje osobne higijene te zadovoljenje drugih svakodnevnih potreba (uređenje okućnice i sl.). Program omogućuje starijim osobama što dulji samostalni život i ostanak u vlastitom domu kroz pomoć u obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti. Kako bi se provele planirane aktivnosti, zaposlene su dvije gerontodomačice koje će pružati socijalne usluge korisnicima kojima je priznato korištenje usluga.

UDOMITELJSTVO - Nova obitelj za potrebite

Udomiteljstvo je oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se korisniku (djetetu ili odrasloj osobi) osigurava smještaj i skrb u udomiteljskoj obitelji, koja osigurava stanovanje, prehranu, čuvanje, odgoj, brigu o zdravlju i obrazovanju te druge potrebe korisnika. Smještaj u udomiteljsku obitelj prepoznat je kao prirodaniji i humaniji oblik skrbi u odnosu na smještaj u ustanovu, budući da se temelji na načelima obiteljskog okruženja, održivosti socijalnih veza i uključenosti samog korisnika. Udomiteljska obitelj korisnika prihvaća kao svojeg člana, korisnik dobiva osjećaj pripadnosti obitelji, te se stoga u novije vrijeme teži smještaju korisnika upravo u udomiteljske obitelji.

Udomiteljska obitelj je obitelj koja ima dozvolu za obavljanje udomiteljstva, a čine je udomitelj, njegov bračni ili izvanbračni drug i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu. U udomiteljske obitelji smještavaju se odrasle osobe koje nisu u mogućnosti brinuti se o sebi, a najčešće starije i nemoćne osobe, te osobe s tjelesnim, osjetilnim, intelektualnim ili mentalnim oštećenjem. Na području cijele Hrvatske sve je izraženija potreba za svim navedenim kategorijama korisnika.

- **Srodničko udomiteljstvo** obavljaju udomitelj i članovi udomiteljske obitelji, koji su u krvnom i/ili tazbinskom srodstvu s korisnikom (baka, djed, stric, teta, ujak, braća/polubraća i unuci te njihovi bračni / izvanbračni partneri), kada je takav oblik skrbi u njegovom najboljem interesu.

- **Nesrodničko udomiteljstvo** obavljaju udomitelj i članovi udomiteljske obitelji koji nisu u krvnom ili tazbinskom srodstvu s korisnikom.

U udomiteljskoj obitelji mogu biti smještene najviše **četiri** odrasla korisnika. Iznimno, u udomiteljskoj obitelji može biti smješteno i više od četiri odrasla korisnika ako se radi o odraslom korisniku hitnog ili povremenog udomiteljstva. Ukoliko udomitelj živi **sam**, može imati na smještaju najviše **dva odrasla** korisnika, odnosno samo jednog odraslog korisnika s težim invaliditetom.

Udomitelj koji obavlja srodničko udomiteljstvo nema pravo na udomiteljsku naknadu.

Osoba koja želi obavljati udomiteljstvo mora biti punoljetni hrvatski državljanin s prebivalištem u RH te mora imati poslovnu i zdravstvenu sposobnost (dokazuje je s potvrdom izabranog doktora opće medicine). Potencijalni udomitelj mora imati završeno najmanje osnovnoškolsko obrazovanje, imati sposobnost za potrebnu skrb o korisnicima, njihovu zaštitu i zadovoljavanje drugih potreba prema stručnoj procjeni tima, kao i propisane stambene i materijalne uvjete za udomiteljstvo.

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje udomiteljstva ne može podnijeti osoba starija od 60 godina, osim kod srodničkog udomiteljstva. Udomitelju koji je navršio 65 godina ne može se odobriti smještaj novih korisnika, osim kod srodničkog udomiteljstva. Udomitelj ili članovi udomiteljske obitelji, osim srodničkog udomitelja i članova njegove obitelji, moraju ostvarivati vlastita sredstva za uzdržavanje.

Prava i obveze udomitelja se uređuju ugovorom s nadležnim centrom za socijalnu skrb, a visina naknade koju udomitelj mjesečno dobija ovisi o dobi, zdravstvenom statusu i potrebama korisnika, te prosječno iznosi od dvije do tri tisuće kuna. Uz to, udomitelj dobiva i udomiteljsku naknadu, čija visina ovisi o broju i vrsti smještenih korisnika. Tendencija je da se posao udomitelja zakonski profesionalizira.

KAKO DO PRAVA – PITAJTE NAS!

Pitanje: Posljednjih nekoliko mjeseci nakon prometne nesreće teško se krećem i više ne mogu samostalno obavljati poslove. Imam malu mirovinu u iznosu od 1.000 kuna i ne mogu platiti nekoj osobi da mi pomaže u poslovima poput kuhanja, jer s tim iznosom jedva mogu pokriti troškove života. Imam li pravo na besplatnu pomoć? (Lj.T., Split)

Odgovor: Pomoć u kući je socijalna usluga koja se priznaje starijoj osobi kojoj je prema procjeni centra za socijalnu skrb potrebna pomoć druge osobe, a obuhvaća organiziranje prehrane, obavljanje kućnih poslova, održavanje osobne higijene te zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba osobi s tjelesnim, mentalnim, intelektualnim, osjetilnim oštećenjem ili trajnim promjenama u zdravstvenom stanju te osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć druge osobe.

Pomoć u kući osobi priznaje se osobi ako nema mogućnosti da joj pomoć osiguraju roditelj, bračni drug i djeca, nema sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, na području njezinog prebivališta moguće je osigurati takvu pomoć pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, nije otuđila nekretnine ili pokretnine veće vrijednosti u posljednjih godinu dana od dana podnošenja zahtjeva za priznavanje prava na socijalnu uslugu ili dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti, prosječni mjesečni prihod samca ili prihod po članu kućanstva u prethodna tri mjeseca prije mjeseca u kojem je pokrenut postupak ne prelazi iznos od 300% osnovice iz članka 27. stavka 2. ovoga Zakona.

Pomoć u kući pruža centar za pomoć u kući, dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici, drugi pružatelji usluga u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi te fizička osoba u skladu sa zakonom.

Pozivamo čitatelje da nam pišu ako imaju pitanja vezano za socijalna prava i usluge, kako ih ostvariti ili kome se obratiti te ćemo im odgovoriti uz pomoć naših stručnjaka iz savjetovališta.

Kako do dostojanstva - vodič za socijalna prava za starije osobe financiran je od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a za sadržaj je odgovoran isključivo Sindikat umirovljenika Hrvatske.

UMAG

Relaksacija uz stare terme

Grupa članova i članica SUH-a podružnice Umag i ove je godine provela deset dana u termama Laktaši, gdje su se liječili i rekreirali. Uvijek ljubazno osoblje hotela dočekalo je članove i članice, a iscrpne informacije o boravku dala je direktorica hotela Marijana Čomić. Istog dana, SUH-ovci su obavili i liječnički pregled u sklopu kojeg im je određena i terapija s kojom su odmah mogli i započeti.

Idući dan, u pratnji lokalnog vodiča, neumorni SUH-ovci uputili su se na obilazak grada Laktaši o kojem su dobili niz informacija, kao o termama i blagodatima mineralne vode koja uspješno pomaže u liječenju raznih bolesti, ali i za opuštanje i rekreaciju. U sklopu izleta obišli su i rimske terme iz četvrtog stoljeća, tj. restaurirane temelje starog jav-

nog kupališta. Današnji kompleks termi sastoji se od bisernih izvora smještenih u tradicionalnom zdanju, zatvorenog bazena u hotelu, te niza otvorenih bazena s termalnom vodom i rekreacijskih terena. Obilazak Laktaša samo je jedan od izleta jer su vrijedni domaćini za SUH-ovce organizirali izlet u Banja Luku gdje su imali prilike razgledati grad, ali i popiti kavu u prekrasnom restoranu na 14. katu nebodera odakle se pruža pogled na čitav grad i okolicu.

Kako bi boravak bio što ljepši, sva-

ka druga večer u hotelu bila je u znaku glazbe i plesa, a melodije su naše članove podsjetile na neka stara vremena tako da su zaboravili i na bolove i brige. Osim zabave, medicinske usluge bile su na visokom nivou, a doktori i medicinsko osoblje uvijek dostupno i spremno na pomoć SUH-ovcima.

Iako je relaksacija u Laktašima završila, članovi i članice zasigurno će se vratiti, jer osim lijepog ambijenta, u sjećanju ostaju brojne uspomene na boravak u Laktašima.

VELIKA GORICA

Sve za 250 duša

Redovna godišnja skupština podružnice SUH-a Velika Gorica održana je 26. travnja 2017. godine u restoranu „Za vašu dušu“ u Okuju. Rad skupštine ispred više od 250 članova i gostiju vodilo je predsjedništvo od tri člana: predsjednik Podružnice Stjepan Milobara, Ratimir Herceg i Slavica Povoljnjak, funkciju zapisničarke obavljala je Katica Modrušan, tajnica Podružnice.

U prošloj godini učlanjeno je novih 29 članova, no ukupan je broj članova gotovo neizmijenjen, jer svake godine iz članstva se brišu oni članovi koji odustaju od članstva ili se zbog neplaćanja članarine automatski brišu iz evidencije. Među aktivnostima su posebno popularni rekreativni izleti u poznata hrvatska termalna liječilišta, jednodnevni izlet na more

te hodočašća u Mariju Bistricu, Trsat, Međugorje i Aljmaš. Zahvalnicu za 20 godina vjernosti i dobrog rada dobilo je deset zaslužnih članova. Prisutne su pozdravili, između ostalih, zamjenik predsjednice SUH-a Milan Tomičić, županijski povjerenik Zlatko Hrčić te Đurđa Stijović u ime Kluba umirovljenika Zračna luka Zagreb.

Pjevački zbor umirovljenika „Turropoljska zvona“, pod vodstvom Snježane Špehar, na početku Skupštine otpjevao je himnu, a na kraju još dvije pjesme. Druženje starih i novih članova te gostiju nastavilo se uz ručak i druženju uz pjesmu i ples.

Stjepan Milobara

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilu SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

1.100 PORCIJA PRAZNIČNOG GRAHA

Sindikata umirovljenika Hrvatske - podružnice Dugo Selo, Brckovljani i Rugvica - po osmi je puta bio organizator prvosvibanjske proslave Međunarodnog praznika rada pod pokroviteljstvom Grada Dugog Sela. Ove godine proslava se održala na rukometnom igralištu pored POU-a Dugo Selo, a lijep i topao dan privukao je brojne građane. Ispred dugoselskog SUH-a okupljene je pozdravila tajnica Ružica Melić, a Praznik rada čestitao je gradonačelnik Stipo Velić istaknuvši kako je potrebno zalagati se za bolje uvjete rada i omogućiti svima da ostanu živjeti i raditi u domovini. Proslavi je nazočio i načelnik Općine Brckovljani Željko Funtek te brojni gosti iz Vrbovca, Samobora i Zagreba.

Više o položaju radnika i mirovinama govorili su predsjednica SUH-a Hrvatske Jasna Petrović, njezin zamjenik Milan Tomičić te predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Zagrebačke županije Zlatko Hrčić. „Vrijednost rada za tijekom cijelog života prepoznaje se tek kad odete u mirovinu, a ona iznosi

si 2.255 kuna što je samo 38 posto od prosječne neto plaće. Vrijednost rada je toliko niska da od mirovine ne možete dostojno živjeti“, rekla je Petrović

Uz čestitke, građani su pozvani na tradicionalni radnički meni – fini grah kojeg su dijelili članovi SUH-a. Podijelje-

no je, kako doznajemo, 1.100 porcija. U bogatom glazbeno-scenskom programu nastupili su Dugoselske mažoretkinje, KUD „Preporod“ i njihova Limena glazba, KUD „Rodna gruda“, „Ogranak Seljačke sloge“ Lupoglav, „August Cesa-rec“ Brckovljani.

OSIJEK

Borbenih 20 godina rada!

Druga sindikata umirovljenika Hrvatske Osijek 26. travnja 2017. godine je održala svečanu sjednicu Skupštine u prigodi 20. obljetnice njezina osnutka. Svečanosti su nazočili predsjednik Udruge SUH-a Osijek Mato Obradović, predsjednica SUH-a Jasna Petrović, osječko-baranjski župan Vladimir Šišljagić, pročelnik Ureda za socijalnu skrb i zdravstvo Romano Kristić, potpredsjednica SUH-a Biserka Budigam te predsjednici udruga i podružnica SUH-a iz županije.

Predsjednik Udruge SUH-a Osijek Mato Obradović rekao je da je njihovo djelovanje usmjereno ostvarivanju socijalne pravde, poboljšanja ekonomskog i građanskog položaja. „SUH je osnovan kako bi pokušali očuvati dosegnutu razinu prava umirovljenika i izboriti se za kvalitetniju skrb o starijim osobama, te unaprijediti mirovinski sustav. Provodili smo program SUH-a i zadržali sindikalnu misiju i borbu za prava umirovljenih radnika, sindikalnim metodama borbe – pregovorima, inicijativama, prosvjedi-ma“, kazao je Obradović.

Uz borbu za prava umirovljenika, promoviraju teme koje zanimaju njihovu umirovljeničku zajednicu. U sljedećim će se godinama orijentirati na politike koje će pomoći ostvariti bolji socijalni položaj u RH – sve to uključuje bolje zdravstvo, veće mirovine, socijalnu skrb. Obradović je naglasio važnost organizacije umirovljenika, koje su spremne, kako bi obranile prava umirovljenika, izići i na ulice.

Nazočnima se obratio osječko-baranjski župan Vladimir Šišljagić pohvalivši njihove projekte i aktivnosti, koje su nerijetko i potpomagali, te izrazio želju

za daljnjom suradnjom. Čestitkama se pridružio i predstavnik Grada Romano Kristić. Istaknuo je da su ponosni na njihova postignuća te da će Grad Osijek i dalje biti aktivan partner. Govore su održale i predsjednica i potpredsjednica SUH-a.

Posebna zahvalnost iskazana je svim članovima i članicama koji rade velike stvari volonterski i s malim sredstvima. Iskazana je želja za još bolje osmišljavanje programa uz angažman svih članova, kako bi osjećali pripadnost udruzi i SUH-u.

„Pozivam vas da dobro promislite i na izborima glasate za onu osobu koja će brinuti za najranjivije članove naše zajednice“

Piše: Biserka Budigam
psihologinja

Kandidat je "jedan od nas"

Pripremamo se za redovne lokalne izbore i mislimo kako su oni jednostavniji, manje zahtjevni i manje važni od parlamentarnih. Ali sve je to ipak samo iluzija i zabluda. Ovi su izbori ipak u nekom dijelu zahtjevniji, složeniji i važniji od parlamentarnih. Veći je broj onih koji trebaju biti birani, a što je najpresudnije, mnogo bolje poznamo kandidate, gotovo ponaosob jer su to naši sugrađani, susjedi, oni koji su direktno obećali rješenje nekog problema. Manja sredina ima specifične zahtjeve koje može riješiti samo onaj koji živi u toj sredini i koji dijeli svakodnevne probleme svojih sugrađana. Kandidat je u prednosti po tome što ima i neposredna saznanja kako i koje će rješenje problema biti najbolje prihvaćeno. U manjim lokalnim sredinama i ljudi su svjetonazorski bliži jedni drugima, manje je mogućih ideoloških sukoba, a zahtjevi su konkretniji, jer su ovlasti izabranih ograničene i regulirane zakonskim i drugim odredbama.

Kandidat je „jedan od nas“, znamo njegov životopis koji nije samo lijepo sročćen za potrebe izbora, znamo njegovu obitelj, ali i navike i svakodnevno ponašanje, odnos sa susjedima i prema obvezama te gotovo uvijek možemo unaprijed znati kako će i u kojoj mjeri ispuniti dana obećanja. Drugačiji je odnos prema nekome čiju veliku sliku gledamo s plakata, a kojega nikada nismo sreli uživo, koji je eventualno došao na veliki skup podrške, govorio općenito o ideološkim pitanjima, makroekonomskim planovima, o europskim fondovima i silnim novcima koje nam nude. Slika se s narodom, ode u parlament, veliki grad i zaboravi na lokalnu zajednicu. Birači

u lokalnoj zajednici različito su strukturirani te imaju različite zahtjeve i očekivanja, a već je u predizborno vrijeme mnogo prijepora, jer nema dovoljno novca za rješavanje svih problema.

Nezaposleni traže otvaranje novih radnih mjesta ili davanje kredita za male obrte i obiteljska gospodarstva, mladi traže sportske dvorane i igrališta, stari dostojanstveno starenje u organiziranom smještaju u domovima ili dnevnim boravcima, žene traže mogućnost smještaja djece u vrtiće i više radnih mjesta. Umirovljenici, osobito oni s malim mirovinama, traže dotacije za prijevoz, ogrjev, plaćanje komunalnih naknada i sl. Sve ovisno o potrebama i visini mirovine.

Lokalni se kandidati teško odlučuju kako isplanirati zadovoljenje svih kategorija, tj. hoće li potrebe svih zadovoljiti pomalo ili jednu po jednu kategoriju kroz duže vrijeme, kako budu dolazila sredstva za realizaciju. Izabrani predstavnici u lokalnim samoupravama su oprezniji i realniji u davanju obećanja, jer su svakodnevno pod prismo-trom sugrađana koji jako dobro pamte predizborna obećanja, ali i burnije re-agiraju na kršenje obećanja. U lokalnoj zajednici manji je broj odgovornih što je i prednost i nedostatak. Lakše i brže se dogovaraju, ali je odgovornost pojedinca veća prema najranjivijim i najpotrebitijim sugrađanima jer ih susreću svakodnevno. U lokalnim zajednicama su moguće najnevjerovatnije koalicije bez obzira na suprotstavljene svjetonazorske stavove pojedinih stranaka jer je interes zajednice iznad stranačkog. I to je dobro!

Potrudila sam se pročitati sve programe kandidatkinja i kandidata za gradonačelnicu, odnosno

gradonačelnika Zagreba. Svi su oni u prvi plan stavili rješavanje upravo onih problema grada i građana koji su vezani za njihova zvanja, tj. za njihovu profesionalnu djelatnost. Za gradonačelnika nema specijalnog, bolje reći specijalističkog obrazovanja, ali ima osoba s dužim ili kraćim radnim iskustvom u stručnim službama grada Zagreba. Svjetonazorska i ideološka pitanja spominjali su tek kratko, nisu se decidirano opredijelili (osim dvoje) i nisu predlagali drastična rješenja.

Najkonkretniji dio programa za umirovljenike i starije osobe, te za osobe s invaliditetom ponudio je dosadašnji gradonačelnik Milan Bandić, koji je omogućio besplatni i povoljniji javni prijevoz, uveo dodatke na mirovine do 1.500 kuna, jednokratne socijalne pomoći, organizirani smještaj u domovima za starije, gerontološke centre za pomoć i njegu u kući te brojne druge programe za starije osobe. Grad Zagreb jedan je od socijalno najosjetljivijih gradova u Hrvatskoj i Europi, pogotovo po pitanju skrbi za starije i osobe s invaliditetom. Brojni su programi za osnovnoškolce, majke – odgajateljice, dok se organizacije civilnog društva, vatrogasna i sportska društva, pjevački zborove i brojne druge aktivnosti financijski potpomažu putem javnih natječaja. Zbog svega toga nekoliko umirovljeničkih stranaka pridružilo se programu Stranke rada i solidarnosti poput stranke Blok umirovljenici zajedno i Stranke međugeneracijske solidarnosti Hrvatske. Iako možda ne koristite niti jednu od usluga koje Grad Zagreb pruža umirovljenicima i starijim osobama, pozivam vas da dobro promislite i glasate za onu osobu koja će brinuti za najranjivije članove naše zajednice.

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Tko snosi odgovornost?

Pitanje: Prodao sam automobil jednom znancu, a on zbog novčanih problema ili drugog razloga, automobil još uvijek nije prenio na sebe tako da sam pravno još uvijek vlasnik automobila. Već sam primio nekoliko kazni zbog pogrešnog parkiranja nakon što je auto prodan, pa se pitam što će biti ako dođe do sudara ili, ne daj bože, do udesa s težim povredama. Hoću li ja odgovarati u tom slučaju s obzirom da sam formalno još uvijek vlasnik ili pak nesavjesni kupac koji još uvijek automobil nije prenio na sebe? (A.G., Metković)

Odgovor: Stajališta sudova glede odgovornosti za štetu zbog udesa ili ozljeđivanja osoba koje su bile u automobilu, jedinstvena su. Odgovornost za štetu ili udes snosi kupac koji vozilo nije prenio na sebe, a ne bivši vlasnik vozila koji je vozilo prodao kupcu.

Ovrha protiv strica

Pitanje: Iako je teško obolio, naš otac je zbog nevraćenog duga podnio tužbu protiv svoga brata, našeg strica. Otac je dobio spor za života, a stric se nije niti žalio protiv prvostupanjske presude tako da je ona postala pravomoćna. Mene i moga brata, koji smo jedini zakonski nasljednici, zanima možemo li temeljem pravomoćne sudske presude tražiti ovrhu protiv strica koji tvrdi da je smrću oca prestala bilo kakva njegova obveza. (S.J., Pula)

Odgovor: Bez obzira što je pravomoćna presuda glasila na vašeg pokojnog oca, brat i vi kao zakonski nasljednici imate pravo protiv vašeg strica pokrenuti ovršni postupak temeljem pravomoćne presude koja je, doduše, glasila na vašeg pokojnog oca, ali vi kao zakonski nasljednici imate pravo tražiti ovrhu.

Zastara nakon pokretanja tužbe?

Pitanje: Dobio sam nezakoniti otkaz što je na kraju potvrdio drugostupanjski sud. S obzirom na to da je u pitanju bio radni spor zbog neisplate plaća zbog nezakonitog otkaza, vrijeme od podnošenja tužbe pa do pravomoćnosti presude odužilo se, tako da se bojim da nastupi zastara naplate novčanog potraživanja. Napominjem da sam tužbu podnio još 2008. godine. Je li moja bojazan opravdana? (V.L.J., Slavonski Brod)

Odgovor: Ne trebate se bojati zastare, jer ste samim podnošenjem tužbe prekinuli tijek zastare. Bez obzira koliko spor trajao, zastara je prekinuta. Kad presuda postane pravomoćna, zastara počinje ponovno teći od prvog dana pravomoćnosti presude.

Rok zastare duži od zakonskog

Pitanje: Dogovorio sam se s prijateljem da ću mu posuditi određenu svotu novaca, potrebnu za gradnju kuće, ali pod uvjetom da se dogovorimo da zastara potraživanja bude duža od općeg roka zastare od pet godina. Je li to u skladu sa zakonskim propisima? (M.V., Dubrovnik)

Odgovor: Rokovi zastare koji su predviđeni Zakonom o obveznim odnosima, ne mogu se mijenjati voljom stranaka. U konkretnom slučaju, bez obzira što ste dogovorili duži rok zastare od zakonskog, primjenjivat će se opći rok zastare od 5 godina.

Sudska zaštita od susjeda

Pitanje: Već duže vremena imam problema s prvim susjedom. Naime, njegovo je zemljište u odnosu na moje, povišeno, pa kada je on izgradio na svom zemljištu stambenu zgradu, a da pri tom nije uredio način odvodnje otpadnih voda iz svoje stambene zgrade, otpadne vode stalno teku u moje dvorište, tako da je ono stalno blatnjavo i teško prohodno. Uz to, otpadne vode uzrokuju neugodne mirise tako da mi je stanovanje pod takvim uvjetima postalo nesnošljivo. Upozoravao sam susjeda da uredi odvodnju otpadnih voda tako da ne trpi moja nekretnina, ali on odbija bilo što poduzeti da stanje popravi. Što da radim, trebam li tražiti sudsku zaštitu, te kakvi su mi izgledi u sudskom sporu? (T.D., Šibenik)

Odgovor: S obzirom na to da opisano otpuštanje otpadnih voda vas kao vlasnika susjedne zgrade uznemirava i otežava normalan život, savjetujem vam da kod nadležnog općinskog suda podnesete tužbu radi prestanka uznemiravanja i zabrane imisija (neugodni mirisi), te zatražite donošenje presude kojom se tuženom zabranjuje ispuštanje otpadnih voda i štetnih imisija na vašu nekretninu, te, naravno, zatražite isplatu troškova sudskog postupka.

Imam li pravo na obiteljsku mirovinu?

Pitanje: Uskoro navršavam 50 godina, a suprug mi je umro kada sam imala 44 godine. Stječem li pravo na obiteljsku mirovinu po pokojnom suprugu kada navršim 50 godina? (M.Š., Zagreb)

Odgovor: Nažalost, kada napunite 50 godina nećete steći pravo na obiteljsku mirovinu jer u vrijeme smrti supruga niste imali navršениh 45 godina. Da ste ispunili taj uvjet do 50. godine ne biste primali obiteljsku mirovinu, a nakon 50. godine postali bi korisnicom obiteljske mirovine.

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

ALDO JURCAN, PREDsjedNIK PODRUŽNICE SUH-A POREČ

Znalac za zabave i pravdu

„Zašto ne bismo, kao talijanske kolege, imali takav model obiteljske mirovine, da se po smrti supruge ili supruga zadrži vlastita te ostvari i 60 posto mirovine preminulog partnera?“

„Sva pitanja s kojima nam se obraćaju umirovljenici i starije osobe se mogu svesti pod jedno – kada ćemo živjeti bolje. Odgovor na ovo pitanje nije jednostavan, ali smatram da SUH mora pokušati odgovoriti na njega“, govori nam predsjednik podružnice SUH-a Poreč Aldo Jurcan (74). Smatra kako *sindikalnu žicu* praktički imaš u genima, a ona te potiče da tražiš pravednije društvo za sve. To je zapravo glavni motiv za angažiranje u Sindikatu umirovljenika Hrvatske, a dodatni poticaj mu je dala dugogodišnja članica, kako Jurcan kaže, legenda istarskog SUH-a Neta Živković.

Jurcan je rođen 1943. u malom mjestu Jasenovica, no ubrzo je postao stanovnikom Poreča, gdje živi i danas. Preko 40 godina staža odradio je u turističkom sektoru – od recepcije u Rivieri preko šefa poslovnice Atlasa sve do Plave lagune gdje je radio na poslovima zabave i animacije, sve do umirovljenja 2006. godine.

„Taj posao mi je bio posebno drag jer mi je poznavanje stranih jezika omogućilo i uvođenje show programa na terasama hotela“, objašnjava nam Jurcan. No tom stručnjaku za zabavu nije novina niti sindikalno organiziranje jer je tijekom radnog vijeka bio vrlo aktivan u Sindikatu ugostiteljstva i turizma. Objašnjava nam kako je tada sindikalni rad bio vrlo težak jer se često moralo pribjegavati nasilnim metodama i štrajkovima, kako bi se mogli izboriti za bolje radne uvjete i veće osobne dohotke. Jurcan je oženjen i otac dvoje djece – kćeri i sina, za koje kaže kako su slijedili majku, jer su oboje zaposleni u zdravstvenom sektoru.

„U radu naše podružnice sam uključen u sve aktivnosti, posebno u one na međunarodnom planu, kao i u aktivnosti na razini Istre. Posebno smo ponosni što pomažemo našim umirovljenicima s talijanskim mirovinama i što im možemo dati besplatne pravne savjete, ali i besplatno im pomoći u konkretnim problemima“, kaže Jurcan. Iako je svoj prvi mandat započeo 2008. godine, članstvo je prepoznalo njegov vrijedni rad i 2012. godine ponovno ga odabralo za predsjednika.

Podružnica, točnije članovi i članice, organiziraju brojna druženja tijekom godine uz glazbu i ples, kao i izlete koji su jako dobro prihvaćeni u podružnici. Sport zauzima posebno važno mjesto u aktivnostima, što dokazuju i uspjesi ekipe u sportskim susretima u Istri i šire. Kako nam govori, veliki interes vlada za organizirane zdravstvene preglede, ali i za tečajeve usavršavanja znanja iz informatike, slikarstva i pjevanja.

Posebno važna je suradnja s pobratimljenim talijanskim sindikatima s kojima se razmjenjuju iskustva o djelovanju i aktivnostima, te se razvija dobra suradnja i sklapaju prijateljstva. Unatoč tome što je sindikalno djelovanje različito u Italiji i Hrvatskoj, Jurcan drži kako su talijanska iskustva primjenjiva i za nas. „Zašto ne bismo kao talijanske kolege imali takav model obiteljske mirovine, da se po smrti supruge ili supruga zadrži vlastita te ostvari i 60 posto mirovine preminulog partnera, čime bi podmirivanje troškova života bilo puno izdržljivije“, dodaje. Zna da je SUH već davno pokrenuo takvu inicijativu, kao i za izmjene brojnih zakona, ali hrvatske vlade su nestabilne i

nikako da dočekamo promjene na bolje.

„Vjerujem da se rad SUH-a može jedino unaprijediti slušajući svoje članstvo i poduzimanje konkretnih mjera za poboljšanje standarda umirovljenika. Jedna od takvih konkretnih mjera je bila Peticija protiv siromaštva starijih osoba koja je pokrenula članstvo i pokazala kako nam je svima stalo do boljeg života naših sugrađana“, smatra Jurcan. U skladu s tim u programu rada porečke podružnice članovi i članice poslagali su i prioritete za nacionalnu razinu: drže nužnim uvođenje minimalne mirovine iznad granice siromaštva, povećanje neoporezovog dijela mirovine na 60% prosječne bruto plaće, povećanje kapaciteta domova za starije uz subvenciju lokalne zajednice...

Iako Jurcan pozdravlja uvođenje nacionalne potpore za starije osobe bez radnog staža, naglašava potrebu da se što prije pristupi rješavanju problema poljoprivrednih mirovina koje su sramotno niske te iznose 400 do 600 kuna, držeći kako bi i oni trebali imati pravo na tu potporu. Podsjeća kako je pri prikupljanju potpisa za peticiju bilo komentara zašto u Istri prikupljaju potpise kad na tom području žive dobro, ali Jurcan ističe kako je upravo zbog toga važno da su tako iskazali solidarnost sa svim građanima i građankama starije dobi. Unatoč svemu, govori nam kako standard umirovljenika i starijih osoba pada jer troškovi života stalno rastu. A time se i logično postavlja pitanje – gdje je granica rasta troškova i kad će se mirovine pravedno i adekvatno usklađivati? I, gdje je dan kad ćemo živjeti dostojanstvenije?

Ana Kuzmanić